

Rekenkamer Metropool Amsterdam

Jaarverslag

27 maart 2012

2008

2009

2010

2011

2012

2013

2014

R m a

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Missie van de rekenkamer	7
1.2	Indeling en opzet	7
2	Beleidsvisie	9
2.1	Beleidsvisie 2011-2016	9
2.2	Werkwijzers	10
3	Onderzoeksprogramma	11
3.1	Wat is er afgesproken?	11
3.2	Wat is er gedaan voor (centrale stad van) Amsterdam?	12
3.3	Wat is er gedaan voor Zaanstad?	15
3.4	Wat is er gedaan voor de stadsdelen van Amsterdam?	17
3.5	Samenvatting prestaties	18
3.6	Wat heeft het gekost?	20
4	Paragrafen	21
4.1	Weerstandvermogen	21
4.2	Financiering	21
4.3	Bedrijfsvoering	21
5	Jaarrekening	25
5.1	Programmarekening	25
5.2	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	25
5.3	Balans	27
5.4	Toelichting op de balans per 31 december 2011	28
5.5	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	29
5.6	Openbaarmaking topinkomens	29
	Overige gegevens van de jaarrekening	31
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	33

R m a

Voorwoord

Voor u ligt de jaarrekening van de Rekenkamer Metropool Amsterdam over het verslagjaar 2011. Dit is de tweede jaarrekening van de Rekenkamer Metropool Amsterdam. Vanaf 1 juni 2010 wordt de rekenkamerfunctie voor Amsterdam en Zaanstad vormgegeven via een gemeenschappelijke regeling tussen beide gemeenten.

Het eerste volledige kalenderjaar van de gemeenschappelijke rekenkamer heeft een aantal interessante en relevante rekenkamerrapporten opgeleverd. Daarnaast is een start gemaakt met een aantal nieuwe accenten in de bedrijfsvoering. In het jaarverslag kunt u daarover meer lezen. Met de financiële verantwoording wordt deze jaarrekening afgerond.

Ik dank de medewerkers die hard hebben gewerkt om in lijn van het beleidsplan de vernieuwing van de rekenkamer mede gestalte te geven. De samenwerking met politiek, bestuurlijk en ambtelijk Amsterdam en Zaanstad heb ik als prettig ervaren.

Amsterdam, 27 maart 2012

dr. J.A. de Ridder
bestuurder/directeur Rekenkamer Metropool Amsterdam

R m a

1 Inleiding

1.1 Missie van de rekenkamer

De Rekenkamer Metropool Amsterdam (hierna: rekenkamer) verricht onderzoek om de raden van de aangesloten gemeenten te helpen bij hun controlerende taak. Het onderzoek richt zich op doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk bestuur en beleid en de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd.

De rapporten van de rekenkamer zijn primair bedoeld voor de raden. Deze informatie is openbaar. De rekenkamer wil ook een bijdrage leveren aan goed openbaar bestuur door actief de kennis uit te dragen die via het uitgevoerde onderzoek is verkregen.

De rekenkamer wil ook zelf een doelmatige en doeltreffende organisatie zijn die open en controleerbaar haar werk verricht.

1.2 Indeling en opzet

Bij het opstellen van het jaarverslag zijn de richtlijnen van het besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV) in acht genomen. Het jaarverslag begint met een beleidsmatige verantwoording, waarbij ingegaan wordt op de ontwikkelde beleidsvisie voor de komende jaren en de onderzoeken die 2011 zijn uitgevoerd. Daarna volgen de gebruikelijke paragrafen. De financiële verantwoording vindt plaats met behulp van de programmarekening en de balans.

R m a

2 Beleidsvisie

Voor de periode 2011-2016 heeft de rekenkamer een beleidsvisie ontwikkeld. De wijze waarop de rekenkamer onderzoeken uitvoert en communiceert met de buitenwereld zijn verder uitgewerkt in werkwijzers.

2.1 Beleidsvisie 2011-2016

De rekenkamer heeft haar ideeën over haar werkzaamheden in de komende periode neergelegd in een beleidsplan 'Beleidsvisie 2011-2016'. De taak van de rekenkamer is vastgelegd in de wet en blijft uiteraard onveranderd. Wel legt de rekenkamer in het beleidsplan een aantal specifieke accenten die zij in deze beleidsperiode wil toepassen bij het uitoefenen van haar functie:

- De rekenkamer wil meer dan voorheen aandacht besteden aan het bruikbaar maken van onderzoeksresultaten: ze wil een overgang maken van 'informereren' naar 'communiceren'.
- De rekenkamer wil onderzoeken vanuit verschillende invalshoeken inkleuren: nu weer eens gericht op de ambtelijke organisatie, dan weer op maatschappelijke processen waarop de overheid vat probeert te krijgen.
- De rekenkamer wil meer variatie in projecten aanbrenge: meer korte projecten en meer ad hoc onderzoek om beter in te spelen op de actualiteit.
- De rekenkamer wil adviezen uitbrengen waarin bevindingen uit eerder uitgevoerd onderzoek worden gekoppeld aan actuele discussies in de raden om het nut van bevindingen te vergroten. Ze wil ook een rode draad in projecten aanbrenge door middel van thema's.

In vervolg op deze uitgangspunten zal de rekenkamer meer variatie gaan aanbrenge in soorten onderzoek. Naast het reguliere onderzoek, waarin diepgaand een bepaald onderdeel van het gevoerde beleid wordt onderzocht, en het opvolgingsonderzoek, onderscheidt de rekenkamer:

- verkenningen, waarin meer kennis wordt verzameld over een bepaald aspect van het gevoerde bestuur;
- uitbrengen van gevraagd of ongevraagd advies aan raden, als de rekenkamer daartoe aanleiding ziet;
- verzorgen van thematische publicaties of bijeenkomsten; daarbij wordt aandacht besteed aan de rode draad in projecten en geprobeerd algemene lessen te trekken uit uitgevoerd onderzoek.

2.2 Werkwijzers

In het verlengde van de beleidsvisie heeft de rekenkamer voor intern gebruik ook werkwijzers geformuleerd waarin afspraken voor de wijze van werken zijn vastgelegd. Er zijn werkwijzers voor het onderzoek, kwaliteitsbeleid, organisatie, programmering & communicatie. Die werkwijzers beschrijven puntsgewijs de zaken waaraan moet worden gedacht door de medewerkers. Ze zullen steeds worden verbeterd en aangepast op basis van ervaringen. Daarnaast is er een *Algemene Werkwijzer* voor extern gebruik waarin een aantal afspraken en regels worden vastgelegd over hoe we willen werken bij de uitvoering van onderzoek.

3 Onderzoeksprogramma

3.1 Wat is er afgesproken?

Op 1 januari 2011 waren uit de vorige onderzoeksprogramma's 5 projecten voor Amsterdam (centrale stad en stadsdelen) en 3 projecten voor Zaanstad nog niet afgerond. Tabel 3.1 geeft een overzicht van de voorgenomen onderzoeksprojecten: de nog af te ronden projecten en de nieuwe projecten voor 2011.

Tabel 3.1 - Overzicht van projecten voor 2011

<i>onderzoeksprogramma</i>	<i>project</i>
<i>Amsterdam centrale stad 2010</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Leningen en garanties (regulier onderzoek) • Basisregistraties Adressen en Gebouwen (regulier onderzoek)¹ • Luchtkwaliteit in Amsterdam (regulier onderzoek)
<i>Amsterdam centrale stad 2011</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieproject 1012 (verkenning) • Erfpachtherziening (verkenning) • Openbaar vervoer bijzondere doelgroepen (verkenning) • Ontwikkeling omvang personeelsbestand (verkenning) • Procedures geheimhouding van stukken (verkenning) • Sociale werkvoorziening (regulier onderzoek) • Waardebepaling WOZ (regulier onderzoek) • Jeugdzorg (opvolgingsonderzoek) • Kunst- en cultuurbeleid (opvolgingsonderzoek)
<i>Zaanstad 2010</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Openbare Ruimte (opvolgingsonderzoek) • Handhaving (regulier onderzoek) • Re-integratie (regulier onderzoek)
<i>Zaanstad 2011</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Pottenkijkersonderzoek (verkenning) • Aanleg en beheer van rioleringen (regulier onderzoek)
<i>stadsdelen Amsterdam 2010</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Buurtgericht werken (regulier onderzoek) • Multi Functioneel Centrum Binnenhof (opvolgingsonderzoek)
<i>stadsdelen Amsterdam 2011</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpak risicojongeren (verkenning) • Handhaving leerplichtwet (verkenning) • Aan- en verkoop vastgoed (verkenning) • Subsiëring welzijnswerk (verkenning) • Publieke dienstverlening (regulier onderzoek) • Jeugdbeleid (opvolgingsonderzoek) • Achterstallig onderhoud openbare ruimte (opvolgingsonderzoek)

¹ Dit is een project dat al in het onderzoeksprogramma van 2009 was opgenomen.

Naast de genoemde projecten in tabel 3.1 werd in 2011 capaciteit gereserveerd voor de volgende activiteiten:

- Adviezen op basis van eerder uitgevoerd onderzoek;
- Monitoring van politiek en bestuurlijk belangrijke onderwerpen;
- Ontwikkelen van de onderzoeksprogramma's 2012 voor Amsterdam, Zaanstad en de stadsdelen.

3.2 Wat is er gedaan voor (centrale stad van) Amsterdam?

Voor de centrale stad van Amsterdam stonden er 12 onderzoeksprojecten in de planning: 5 reguliere onderzoeken, 5 verkenningen en 2 opvolgingsonderzoeken. 4 projecten zijn in het begin van 2012 afgerond en 2 projecten lopen nog door in 2012. De 6 in 2011 afgeronde projecten worden hieronder kort beschreven.

Leningen en garanties

De gemeente Amsterdam heeft bijna € 1 miljard aan leningen en ongeveer € 11 miljard aan garanties verstrekt. Bij het verstrekken van leningen en garanties maakt de gemeente een afweging tussen het publieke belang en het financiële risico. De rekenkamer onderzocht of het beheer van leningen en garanties in de organisatie voldoende is geborgd om de financiële risico's te beheersen. Verder is onderzocht of de gemeenteraad over nieuwe en bestaande leningen voldoende informatie ontvangt over de samenstelling, de omvang en de risico's.

De rekenkamer is van mening dat de gemeente meer structurele aandacht zou moeten besteden aan leningen en garanties en doet zes concrete aanbevelingen. Zo wordt bijvoorbeeld geadviseerd voor het beheer van leningen en garanties voorschriften vast te stellen en per lening en verstrekte garantie vast te leggen welke dienst of stadsdeel verantwoordelijk is. De informatievoorziening aan de gemeenteraad kan worden verbeterd door duidelijk aan te geven welke informatie over financiële risico's moet worden verstrekt bij nieuwe leningen. Het college heeft alle aanbevelingen overgenomen.

Basisregistraties Adressen en Gebouwen

Op 1 juli 2011 is de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) landelijk ingevoerd. De BAG is één van de twaalf wettelijke verplichte basisregistraties, waarmee de overheid haar dienstverlening wil verbeteren en administratieve en uitvoeringslasten wil verminderen. De basisregistraties hebben tot doel dat overheden eenmalig gegevens vastleggen en niet (meer) naar de bekende weg vragen bij burgers en bedrijven.

De rekenkamer onderzocht in hoeverre Amsterdam op schema lag om de BAG voor de wettelijke datum te realiseren en kwam tot de conclusie dat deze deadline niet zal worden gehaald. De rekenkamer is van mening dat de gemeente Amsterdam de invoer van de BAG heeft onderschat en bij het invoeren van (het stelsel van) basisregistraties nog maar weinig van haar ambities heeft gerealiseerd.

De rekenkamer is van mening dat het invoeren en gebruiken van de BAG niet los te zien is van het invoeren van het stelsel van basisregistraties en komt daardoor tot drie soorten aanbevelingen. Aanbevelingen die zijn gericht op invoering van basisregistraties, aanbevelingen die zijn gericht om de BAG op korte termijn volledig in te voeren en te gebruiken. En ten slotte aanbevelingen die gericht zijn op het benutten van de meerwaarde van de BAG, zoals efficiënter en klantvriendelijker werken.

Luchtkwaliteit in Amsterdam

De rekenkamer heeft de aanpak van luchtkwaliteit in de gemeente Amsterdam onderzocht. Dit deed zij in samenwerking met de rekenkamers van Den Haag, Rotterdam en Utrecht. De verbetering van de luchtkwaliteit is van belang voor zowel de volksgezondheid als voor het creëren van mogelijkheden om binnen de stad ruimtelijke projecten te realiseren. Om de luchtkwaliteit in de stad te verbeteren voert de gemeente verschillende maatregelen uit zoals de milieuzone voor vrachtverkeer, schonere motoren voor het eigen wagenpark, de verhoging van parkeertarieven, het bevorderen van elektrisch vervoer en doorstroom bevorderende maatregelen.

De rekenkamer concludeerde dat na uitvoering van het huidige beleid in 2015 er nog 9 straten zullen zijn, met een totale lengte van 3,7 wegvlakkilometers, waar de Europese normen voor stikstofdioxide worden overschreden. Daarnaast zullen er in dat jaar ook nog 12 andere straten zijn waar de norm voor stikstofdioxide net wordt gehaald. Die bijna-knelpunten kunnen in 2015 toch echte knelpunten blijken te zijn als maatregelen niet worden uitgevoerd of als de effecten van maatregelen tegenvallen.

Omdat het niet waarschijnlijk is dat met alleen extra gemeentelijke maatregelen de Europese normen worden gehaald heeft de Rekenkamer Amsterdam samen met de rekenkamer van Den Haag, Rotterdam en Utrecht een brief gestuurd aan de Tweede kamer. In het aan de gemeenteraad aangeboden rekenkamerrapport adviseert de rekenkamer de gemeente om ook zelf regelmatig de bereikte effecten van maatregelen in beeld te brengen en niet – zoals nu – de berekeningen uit de jaarlijkse monitoringsrapportage van het rijk af te wachten. Daarnaast vindt de rekenkamer het verstandig om reservemaatregelen achter de hand te hebben als verwachte effecten in de praktijk tegenvallen. Op deze manier kan de gemeente haar beleid sneller bijstellen.

Coalitieproject 1012

De rekenkamer heeft een beperkt onderzoek uitgevoerd naar het Coalitieproject 1012. Het Coalitieproject 1012 is een groot, complex en ambitieus project: in het wallengebied moet de criminele infrastructuur worden doorbroken en het entreegebied van Amsterdam moet worden opgewaardeerd. In het onderzoek is de rekenkamer nagegaan of de plannen en de voortgangsinformatie voldoende zijn om de gemeenteraad en de stadsdeelraad Centrum in staat te stellen de voortgang van het project aan beleidsmatige en financiële kaders te toetsen.

Hoewel de ambitie van het project duidelijk is, vindt de rekenkamer dat de plannen nog niet duidelijk maken hoe deze ambitie moet worden gerealiseerd. Onduidelijk is in hoeverre commerciële activiteiten die gevoelig zijn voor criminele invloeden moeten

verdwijnen. Ook zijn de verwachte kosten nog niet helemaal in beeld gebracht. Dit maakt het voor de gemeenteraad en de stadsdeelraad Centrum moeilijk om echt grip te krijgen op het project en afgewogen besluiten te nemen. Verdere uitwerking van de plannen en meer toegesneden informatie over de voortgang over het project zijn hiervoor noodzakelijk.

Sociale werkvoorziening

Landelijk komen sociale werkplaatsen steeds vaker in het nieuws door financiële problemen, toenemende wachtlijsten en onvoldoende aansturing door gemeenten. In totaal werken circa 3.500 Amsterdammers in de sociale werkvoorziening.

De uitvoering van de sociale werkvoorziening heeft de gemeente Amsterdam uitbesteed aan Pantar. Naast de rijksbijdrage van circa € 84 miljoen draagt de gemeente ook zelf bij in de exploitatiekosten van Pantar. De gemeentelijke bijdrage bedroeg in 2010 € 5,5 miljoen, waarvan € 1,5 miljoen specifiek is verstrekt voor het verkorten van de wachtlijst. Het Rijk is voornemens om vanaf januari 2013 de Wet werken naar vermogen (Wwnv) in te voeren. Het wetsvoorstel heeft onder meer tot gevolg dat de sociale werkvoorziening alleen nog openstaat voor mensen die uitsluitend in een beschutte omgeving kunnen werken. Daarnaast heeft het rijk besloten dat de rijksbijdrage per werkplek van € 27.090 (2010) stapsgewijs te verlagen tot € 22.050 (2015). Door deze ontwikkelingen krijgt de sociale werkvoorziening en de gemeente met grootscheepse veranderingen te maken. Zo zullen er bijvoorbeeld specifieke groepen arbeidsgehandicapten ontstaan die niet meer onder de sociale werkvoorziening vallen, maar waarvoor de gemeente wel beleidsmatig verantwoordelijkheid blijft.

De rekenkamer constateerde dat de huidige uitvoering van de sociale werkvoorziening in Amsterdam redelijk doeltreffend is en dat de gemeente hierop adequaat toezicht houdt. Wel ziet de rekenkamer de 'dubbele petten' van de toezichthoudende Dienst Werken en Inkomen (DWI) als een risico. DWI is zowel opdrachtgever als toezichthouder en heeft ook veel re-integratietrajecten ondergebracht bij Pantar. Omdat de benchmarkgegevens onvoldoende aanknopingspunten bieden om de kosten en opbrengsten tussen SW-bedrijven goed te analyseren kon de rekenkamer moeilijk de doelmatigheid van de bedrijfsvoering beoordelen. Gegeven de vele veranderingen die op de gemeente afkomen is in dit rekenkamerrapport nadrukkelijk aandacht besteed aan het ontwikkelen van nieuwe kaders in verband met de invoering van de Wwnv. Gegeven de complexiteit van de veranderingen en de geboden snelheid vindt de rekenkamer het belangrijk dat de raad tijdig wordt geïnformeerd over en betrokken wordt bij het toekomstig beleid voor arbeidsgehandicapten. De rekenkamer adviseerde om de relevante keuzemogelijkheden uit te werken in een startnotitie en deze te bespreken in de raadscommissie WPA alvorens er een definitief beleidsplan komt.

Ontwikkeling omvang personeelsbestand

De rekenkamer bracht de ontwikkeling van de omvang van het personeelsbestand van de gemeente Amsterdam in de afgelopen 25 jaar in beeld. Tussen 1983 en 2010 is het aantal fte bij de gemeente Amsterdam gehalveerd: van 29.700 fte tot 15.800 fte. Een verklaring voor de daling in het aantal fte zijn de afgestoten diensten en bedrijven. Houden we daar rekening mee dan is het aantal fte in 1983 en 2010 met 15.800 ongeveer gelijk.

We keken ook naar de ontwikkeling in fte bij de centrale stad en de stadsdelen na de oprichting van de stadsdelen. We constateren dat tot een jaar nadat alle stadsdelen zijn ingesteld het aantal fte bij de centrale stad daalt, tot ongeveer 8.500 in 1991. Van 1997 tot 2010 stijgt het aantal fte bij de centrale stad met 23% tot 9.496 fte. In die periode neemt het aantal fte bij de stadsdelen toe met 34% tot 6.338 fte. Het is aannemelijk dat de vorming van stadsdelen heeft bijgedragen tot vermindering van het aantal ambtenaren. De daarnaast duidelijk waarneembare groei in het aantal ambtenaren kan samenhangen met taakverzwaring of met een autonome trend die kleeft aan de ambtelijke organisatie. Met de beschikbare gegevens is het moeilijk om die twee zaken uit elkaar te halen.

Naar aanleiding van deze verkenning hebben wij een onderzoek naar de doelmatigheid van verzelfstandigingen opgenomen in het onderzoeksprogramma 2012.

3.3 Wat is er gedaan voor Zaanstad?

Voor Zaanstad stonden er 5 onderzoeksprojecten in de planning: 3 regulier, 1 verkenning en 1 opvolgingsonderzoek. Aan één regulier onderzoek wordt in 2012 nog gewerkt. De in 2011 afgeronde projecten worden hieronder kort beschreven.

Handhaving openbare ruimte

De rekenkamer onderzocht het beleid en de uitvoering van de handhaving openbare ruimte in Zaanstad. Tot de taken van handhaving behoren onder andere toezicht houden op parkeerovertredingen (betaald parkeren en fout parkeren), toezicht houden op verkeerd aangeboden afval of hondenoverlast tegengaan. Het beoogde effect dat de gemeente Zaanstad wil bereiken is 'een leefbare, schone en veilige stad', handhaving openbare ruimte levert een bijdrage aan de realisatie hiervan. De prestatiedoelen die de gemeente Zaanstad hiervoor formuleert hanteren als uitgangspunt dat het schrijven van meer processen-verbaal leidt tot minder meldingen van bewoners. De effectindicatoren, prestatiedoelstellingen en prestatie-indicatoren die de gemeente Zaanstad daarbij formuleert wisselen jaarlijks.

De rekenkamer constateert dat het aantal geconstateerde overtredingen achterblijft bij de doelstellingen, dat de pakkans bij afvalovertredingen laag is en dat het aantal meldingen dat burgers doen over afvalovertredingen hoger is dan beoogd was. Het gestelde doel 'een leefbare, schone en veilige stad' is nog niet bereikt. De rekenkamer beveelt de gemeente aan tot een scherpere, meer concrete, formulering van doelen te komen. De prioritering van de taken van de handhavers dient daarbij plaats te vinden aan de

hand van een analyse van het gewenste naleefgedrag van burgers en bedrijven. Verder vraagt de rekenkamer om aandacht voor de kwaliteit van de medewerkers, een goede registratie van gegevens en de communicatie over handhaving met burgers en bedrijven.

Opvolgingsonderzoek Openbare Ruimte in Zaanstad

De rekenkamer ging na wat de gemeente Zaanstad heeft gedaan met de aanbevelingen die de rekenkamer deed in het in maart 2008 gepubliceerde rapport *Openbare ruimte in Zaanstad*. De rekenkamer deed in het rapport 3 aanbevelingen, die door de gemeenteraad op 22 april 2008 werden overgenomen.

De rekenkamer constateert dat de eerste stappen zijn gezet om de eerste aanbeveling om beter inzicht in de onderhoudsachterstand te geven uit te voeren. De daadwerkelijke uitvoering hiervan moet echter nog vorm krijgen. De rekenkamer meent dat er veel aandacht nodig blijft voor de uitvoering van deze maatregelen, die er mede op gericht zijn om het ontstaan van nieuwe onderhoudsachterstanden te voorkomen. Dit klemt te meer, omdat de huidige uitgaven voor onderhoud van de openbare ruimte - ongeveer €18 miljoen per jaar - een grote inspanning zijn voor de gemeente. Uit de tweede aanbeveling is het deel over de verbetering van de doelmatigheid van de onderhandse aanbesteding uitgevoerd, maar de overstap naar een beeldcontract en de aanpassing aan de landelijke CROW-systematiek zijn nog niet gemaakt. De derde aanbeveling over de verbetering van de informatie aan de gemeenteraad is voor een groot deel uitgevoerd.

Re-integratie (rapport Wees scherp op werk)

De rekenkamer onderzocht het re-integratiebeleid van Zaanstad. Het onderzoek richtte zich op de kwaliteit van de beleidsformulering, de bereikte resultaten met het re-integratiebeleid en de wijze waarop de gemeente toezicht houdt op de uitvoerders van het re-integratiebeleid: de re-integratiebedrijven. De gemeente wilde met het re-integratiebeleid de deelname aan de samenleving bevorderen van klanten uit de bijstand, met als uiteindelijk doel duurzame uitstroom naar betaald werk. Voor het re-integratiebeleid in Zaanstad was in de periode 2007-2010 jaarlijks gemiddeld 10,5 miljoen euro beschikbaar.

De rekenkamer concludeerde dat het re-integratiebeleid beperkt succesvol was. In de periode 2007-2010 nam het percentage cliënten dat na een re-integratietraject uitstroomde naar werk af van 40% naar 25%. Daarnaast constateerden we dat deelname aan een re-integratietraject slechts bij een beperkt aantal bijstandsgerechtigden (24%) leidde tot verbeterde vaardigheden en daarmee verhoogde kansen op de arbeidsmarkt. Verder vonden we dat het re-integratiebeleid van de gemeente te weinig was uitgewerkt in concrete doelen en dat het toezicht van de gemeente op de re-integratie bedrijven in opzet goed geregeld was, maar dat de uitvoering van het toezicht weinig gestructureerd verliep.

Pottenkijkersonderzoek

De rekenkamer heeft geëxperimenteerd met een nieuw soort onderzoek in Zaanstad. Het pottenkijkersonderzoek is een instrument dat kan helpen bij het kiezen van onderwerpen voor een regulier rekenkameronderzoek. In een pottenkijkersonderzoek

wordt in de ambtelijke keuken gekeken door middel van gesprekken met ambtenaren die betrokken zijn bij een bepaald beleidsveld. In Zaanstad is gesproken over de beleidsvelden *cultuur/erfgoed en monumenten* en *mobiliteit*. De gesprekken verliepen goed, maar gaven geen aanleiding voor diepgaander onderzoek.

3.4 Wat is er gedaan voor de stadsdelen van Amsterdam?

Voor de stadsdelen van Amsterdam stonden er 8 onderzoeksprojecten in de planning: 2 regulier, 4 verkenningen en 2 opvolgingsonderzoeken. De in 2011 afgeronde projecten worden hieronder kort beschreven. Eén regulier onderzoek, één opvolgingsonderzoek en één verkenning worden begin 2012 afgerond. De verkenningen 'Aanpak risicojongeren' en 'Handhaving leerplichtwet' zijn afgerond met een intern document dat zal worden gebruikt bij een onderzoek in 2012 naar de jeugdhulpverlening. De overige 3 projecten worden hieronder kort beschreven.

Opvolgingsonderzoek Multi Functioneel Centrum Binnenhof

De rekenkamer ging na hoe het stadsdeel Zuideramstel en vervolgens het stadsdeel Zuid uitvoering hebben gegeven aan de 9 aanbevelingen, die de rekenkamer deed in het in oktober 2007 gepubliceerde rapport *Multi Functioneel Centrum Binnenhof* (MFC). De stadsdeelraad van Zuideramstel verzocht op 20 november 2007 het dagelijks bestuur akkoord te gaan met alle aanbevelingen.

De rekenkamer concludeert op grond van het opvolgingsonderzoek dat 6 van de 9 aanbevelingen zijn uitgevoerd, dat één aanbeveling deels is uitgevoerd en dat 2 aanbevelingen niet zijn uitgevoerd. De rekenkamer vindt dat het dagelijks bestuur van Zuideramstel na publicatie van het rapport vele inspanningen heeft gedaan om het exploitatietekort van het MFC te verminderen. Daardoor is het tekort, dat in 2006 ruim € 600.000 bedroeg en in 2007 zelfs bijna € 900.000 was, verminderd tot ruim € 200.000 in 2009 en bijna € 300.000 in 2010. Omdat het tekort uit een reserve wordt gedekt en deze binnen afzienbare tijd zal zijn uitgeput als het tekort niet verder vermindert, adviseert de rekenkamer de stadsdeelraad de ontwikkeling van het tekort te blijven volgen en snel te besluiten over nieuwe vaste huurders in het MFC en de kosten van de inpassing daarvan.

Buurtgericht werken

Met buurtgericht werken bedoelen we in Amsterdam dat de gemeente vanuit de vraag van de bewoners met alle betrokken partijen werkt aan de problemen en opgaven waar een buurt voor staat. Met een dergelijke wijze van werken kan de sociale samenhang in buurten verbeteren en de veronderstelde vertrouwensbreuk tussen burger en politiek verminderen. In de discussie die er naar aanleiding van de fusie van de stadsdelen ontstond is de angst geuit dat schaalvergroting van de stadsdelen tot een grotere afstand tussen burger en politiek zou leiden. Dit was de belangrijkste aanleiding voor de rekenkamer om dit onderzoek naar buurtgericht werken te starten. Omdat buurtgericht werken nog in een startfase verkeert, is dit onderzoek als een nulmeting op te vatten.

De rekenkamer constateert dat bijna alle stadsdelen een vorm van buurtgericht werken kennen. De ambities zijn groot. Buurtgericht werken moet burgers bij hun buurt betrekken en het vertrouwen in de overheid vergroten. Het beleid is echter vaak nog niet uitgewerkt en de verschillen tussen stadsdelen zijn groot. Budgetten voor buurtgericht werken bestaan voornamelijk uit middelen uit de 'oude' wijkaanpak; andere budgetten zijn niet omvangrijk. Bezuinigingen maken de uitvoering lastig. Ambitieuze beleid vraagt om heldere afspraken over te behalen resultaten. De rekenkamer doet daarom de aanbeveling aan de centrale stad en de stadsdelen om vanuit een gedeelde visie goede afspraken te maken. De nulmeting maakt verder duidelijk dat er verbeteringen mogelijk zijn in de uitvoering. De rekenkamer geeft daarom aanbevelingen over de afbakening van buurten, de afstemming tussen buurtgericht werken en burgerparticipatie en over 'buurtportefeuillehouders'.

Beheer vastgoed

Alle Amsterdamse stadsdelen hebben een grote vastgoedportefeuille. De omvang verschilt per stadsdeel maar het gaat in alle gevallen om meer dan 100 complexen per stadsdeel. De waarde van dit bezit bedraagt per stadsdeel al snel tientallen miljoenen euro. Een goede vastgoedadministratie is belangrijk om het vastgoed goed te kunnen beheren en een zorgvuldig vastgoedbeleid te kunnen voeren. De rekenkamer heeft bij de zeven stadsdelen onderzocht in hoeverre de vastgoedadministraties de betreffende functies ondersteunen.

De rekenkamer constateerde dat de Amsterdamse stadsdelen hun vastgoed op verschillende manieren administreren. De mate waarin de administraties de exploitatie van vastgoed en de beleidsvorming ondersteunen verschilt dan ook tussen de stadsdelen. Bij vier van de zeven stadsdelen constateerde de rekenkamer belangrijke tekortkomingen in de vastgoedadministraties waardoor de ondersteuning bij de exploitatie en de beleidsvorming niet optimaal verloopt. Binnen de stadsdelen waren trajecten gestart om de administraties te verbeteren. De rekenkamer adviseerde om de administratie van het vastgoed binnen een stadsdeel bij één afdeling te concentreren en door middel van vergelijking te leren van elkaar. De dagelijkse besturen hebben de aanbevelingen van de rekenkamer overgenomen. De rekenkamer raadde de stadsdeelraden aan de vinger aan de pols te houden bij het op orde brengen van de gegevens over het vastgoedbezit.

3.5 Samenvatting prestaties

In de tabel 3.2 is een overzicht te vinden van de geleverde prestaties in 2011. In het overzicht staan 6 rapporten voor de gemeente Amsterdam en voor Zaanstad en de stadsdelen ieder 3 rapporten. De tabel geeft tevens een indicatief inzicht in doorwerking van de onderzoeksresultaten in de betreffende gemeenteraden en externe publiciteit.

Tabel 3.2 - Overzicht van de geleverde prestaties in 2011

onderzoeksprojecten	datum publicatie	doorwerking			
		1	2	3	4
Amsterdam centrale stad					
• Slecht zicht op leningen en garanties	03-03-2011	+	+	+	+
• Basisregistraties Adressen en Gebouwen	09-06-2011	++	+	+	+
• Luchtkwaliteit in Amsterdam	21-06-2011	+	+	+	++
• Coalitieproject 1012	23-09-2011	+	+	+	++
• Sociale werkvoorziening in Amsterdam	08-12-2011	+	-+	+	+
• Ontwikkeling personeelsomvang	16-12-2011	0	0	0	+
Zaanstad					
• Handhaving openbare ruimte in Zaanstad	10-03-2011	+	+	+	0
• Opvolgingsonderzoek openbare ruimte in Zaanstad	14-03-2011	+	+	+	0
• Wees scherp op werk	29-09-2011	+	+	+	0
stadsdelen Amsterdam					
• Opvolgingsonderzoek MFC Binnenhof	18-04-2011	-+	0	0	0
• Bruggen slaan met buurtgericht werken	22-06-2011	+	+	+	+
• Vastgoedadministraties	30-09-2011	-+	-+	-+	0

1. behandeling commissie; 2. behandeling raad; 3. expliciete raadssteun aanbevelingen;
4. externe publiciteit (0=niet; -+=beperkt, +=normaal; ++= uitgebreid)

Ter toelichting op het overzicht nog het volgende.

Het rapport *Ontwikkeling personeelsomvang* voor de centrale stad betrof de uitkomst van een verkennend onderzoek. Het rapport bevatte relevante achtergrondinformatie voor de gemeenteraad, maar geen specifieke aanbevelingen. Om die reden is het rapport ter kennisname in plaats van ter besluitvorming aan de raad toegezonden.

De rapporten voor de stadsdeelraden worden bij de stadsdelen op verschillende manieren behandeld. Zo leggen sommige stadsdelen de rekenkamerrapporten standaard voor aan een raadscommissie met het verzoek de stadsdeelraad te adviseren over het al dan niet overnemen van de aanbevelingen. Er zijn ook stadsdelen die volstaan met de rapporten – al dan niet digitaal – door te zenden aan alle raadsleden. De raadsleden hebben dan de mogelijkheid het rapport te agenderen. Hierdoor is echter niet verzekerd dat het rapport in een commissie of in de stadsdeelraad wordt behandeld en is het onduidelijk of de stadsdeelraden de aanbevelingen van de rekenkamer delen. Omdat de rekenkamer de stadsdelen ondersteunt in hun controlerende rol hecht zij eraan dat de stadsdeelraden de rapporten agenderen.

3.6 Wat heeft het gekost?

De kosten voor het voorbereiden en uitvoeren van het onderzoek bedroegen in 2011 circa € 1,6 miljoen. Voor verdere details zij verwezen naar de financiële verantwoording in de jaarrekening en dan met name naar de paragrafen 5.1 en 5.2.

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen

De risico's zijn minimaal. Er is een structurele dekking voor de reguliere kosten. De deelnemers in de gemeenschappelijke regeling hebben zich verbonden aan een bepaalde bijdrage voor een looptijd van 6 jaar (gelijk aan de benoemingsperiode van de directeur). De personele lasten (en overigens ook materiële uitgaven die samenhangen met de taakuitvoering) worden gedekt vanuit de door hen betaalde jaarlijkse bijdrage. Voor het opvangen van schommelingen in de uitgaven streeft de rekenkamer er naar om een algemene reserve aan te houden van maximaal 10% van de te ontvangen jaarlijkse bijdragen. Eind 2011 heeft de rekenkamer om die reden een algemene reserve van € 185.000.

Er zijn op dit moment geen onverwachte kosten van substantiële omvang. Het enige risico zit in de mogelijkheid dat deelnemers zich terugtrekken. Daarmee zouden de financiële mogelijkheden om de personele lasten te betalen sterk kunnen verminderen. Dat is echter niet primair een risico van de rekenkamer. Het personeel dat belast is met het onderzoek heeft een ambtelijke aanstelling bij de gemeente Amsterdam. In de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat de financiële gevolgen van een uittreding en de daarbij behorende verplichtingen van de uittredende gemeente door de raden worden vastgesteld na het horen van het lid van de rekenkamer. Hieruit blijkt dat de kosten die samenhangen met een eventuele uittreding niet voor rekening van de rekenkamer komen, maar ten laste van de uittredende gemeente.

4.2 Financiering

De rekenkamer financiert de lopende exploitatie met de ontvangen bijdragen van de participanten, kortlopende schulden en de opgebouwde reserves. De rekenkamer heeft geen langlopende leningen aangetrokken. Voor mogelijke investeringen in de huisvesting heeft de rekenkamer een bestemmingsreserve financiering huisvestingskosten gevormd van circa € 150.000.

4.3 Bedrijfsvoering

De rekenkamer is gehuisvest op Frederiksplein 1 en heeft daar de beschikking over 468 m² aan kantoorruimte. Bij de rekenkamer zijn eind 2011 18 medewerkers in dienst, waaronder de directeur/bestuurder. Deze 18 medewerkers bezetten 16,7 voltijdbanen. Van de 18 medewerkers hebben er 12 een vaste en 6 een tijdelijke aanstelling. 8 van de 18 medewerkers zijn vrouw.

Dienstverleningsovereenkomst met de bestuursdienst van de gemeente Amsterdam

De rekenkamer heeft een dienstverleningsovereenkomst met de bestuursdienst van de gemeente Amsterdam waarin is opgenomen personeelsondersteuning en ICT. De financiële administratie is opgenomen in de dienstverleningsovereenkomst met de

bestuursdienst. De rekenkamer heeft zelf in 2011 ook gewerkt aan het verbeteren van de bedrijfsvoering. Er zijn verschillende werkwijzers ontwikkeld waarin afspraken zijn vastgelegd over de wijze waarop het werk moet worden uitgevoerd en de organisatie is vormgegeven. Deze activiteiten zullen in 2012 worden voortgezet.

Bedrijfsvoeringverklaring

De bedrijfsvoering is getoetst aan vijf relevante aspecten. Op basis daarvan achten we de bedrijfsvoering van voldoende niveau.

1. Financiën en processturing: *voldoende*

- De financiële administratie van de rekenkamer wordt gevoerd door BMO (Bestuurs- en managementondersteuning) van de Bestuursdienst Amsterdam. Maandelijks ontvangt de rekenkamer een overzicht van de realisatiecijfers, op grond waarvan zij inzicht heeft in de begrotingsruimte.
- De rekenkamer heeft de uitgangspunten voor kwaliteitsbeleid bij onderzoek vastgelegd in een interne kwaliteitswerkwijzer. Een belangrijk element daarbij is het inbouwen van interne feedback en een zorgvuldige evaluatie van de projecten. Onderzoeken worden uitgevoerd aan de hand van een door de bestuurder/directeur geaccordeerde werkplan. Er wordt tijdgeschreven zodat er inzicht is in de urenbesteding van de diverse projecten.

2. Juridische (beleids)kaders: *voldoende, maar mandaten zijn nog niet geregeld en er is ook nog geen plaatsvervanger benoemd*

- De RMA werkt binnen het kader van de Regeling gemeenschappelijke Rekenkamer Metropool Amsterdam en heeft een reglement. Daarnaast bestaat er een convenant met afspraken tussen de centrale stad en de stadsdelen.
- De directeur van de RMA is nog niet gemandateerd om privaatrechtelijke handelingen te mogen verrichten. Bij de afdeling Juridische Zaken is aangedrongen dit formeel te regelen.
- Er is nog geen plaatsvervanger benoemd.
- De processen gericht op de taakuitvoering van de rekenkamer, de selectie van onderzoeksonderwerpen en het uitvoeren van onderzoek, zijn beschreven in een reglement en in de beleidsvisie, de jaarlijkse onderzoeksprogramma's, een algemene werkwijzer en in specifieke interne werkwijzers.
- Er is een klachtenregeling die op de website is te vinden.

3. Informatie: *voldoende, er moet wel een beveiligingsplan komen*

- De rekenkamer maakt gebruik van de ICT-voorzieningen van de gemeente Amsterdam en sluit zich aan bij de daar gehanteerde regels en procedures. De rekenkamer is gehuisvest op een eigen kantoorlocatie, waarbij maatregelen zijn getroffen tegen onbevoegde toegang tot het gebouw en de kantoorruimten. Er is echter nog geen beveiligingsplan opgesteld.
- Met oog op een zorgvuldige omgang met personeelsgegevens heeft de rekenkamer een algemene melding gedaan van haar onderzoek bij het CBP.

- Ten aanzien van de personele dossiers van de medewerkers van de rekenkamer hebben alleen de directeur, de gemandateerde projectleiders en het secretariaat toegang.
- De rekenkamer heeft een Archiefbeheersplan dat een handvat geeft voor een uniforme en toegankelijke archivering binnen de rekenkamer die voldoet aan de wettelijk daaraan te stellen eisen.

4. Personeel & Organisatie: *voldoende*

- De medewerkers van het bureau van de rekenkamer zijn ambtenaren in dienst van de gemeente Amsterdam en zijn rechtspositioneel volledig vergelijkbaar met medewerkers van de Bestuursdienst en vallen volledig onder het Ambtenaren-reglement Amsterdam.
- In het kader van het personeelsbeleid wordt minimaal met iedere personeelslid één keer per jaar een beoordelingsgesprek gevoerd. Medewerkers worden in de gelegenheid gesteld om zich zelf nog verder te bekwamen op hun vakgebied.
- De medewerkers van de rekenkamer leggen de eed af die voor ambtenaren bij de gemeente Amsterdam verplicht is en tekenen bij binnenkomst een geheimhoudingsverklaring.
- Twee van de medewerkers hebben een BHV certificaat.
- Het ziekteverzuim in 2011 bedroeg 2,78% (norm 3,53%).

5. Communicatie & Dienstverlening: *voldoende*

- De rekenkamer wil een open en transparante organisatie zijn. Alle rapporten zijn openbaar en worden ook gepubliceerd via de website. De onderzoeksprogramma's worden na consultatie van de raadsleden vastgesteld en ook op de website gepubliceerd.
- Er is een algemene werkwijzer waarin de uitgangspunten voor wat betreft de opzet en uitvoering van regulier onderzoek zijn vastgelegd. Die algemene werkwijzer wordt aan de betrokkenen gecommuniceerd als de rekenkamer met een onderzoek start.
- De onderzoeken van de rekenkamer zijn openbaar. Toetsing van de kwaliteit van de rapporten door de gecontroleerde en door de afnemers vindt plaats respectievelijk tijdens het onderzoek (ambtelijk en bestuurlijk wederhoor) en na afloop van het onderzoek (raadsbehandeling en het publieke debat).
- De directeur van de rekenkamer voert regelmatig overleg met vertegenwoordigers van de verschillende raden.

Controle accountant

Net zoals vorig jaar wordt de controle van de jaarrekening 2011 uitgevoerd door Ernst & Young Accountants. De door dit bureau afgegeven controleverklaring is onder *Overige gegevens van de jaarrekening* opgenomen.

R m a

5 Jaarrekening

5.1 Programmarekening

Hieronder volgt een overzicht van baten en lasten over de periode 1 januari tot en met 31 december 2011 en het resultaat over deze periode.

<i>baten</i>	<i>Begroting 2011</i>	<i>begroting na wijziging</i>	<i>realisatie 2011</i>	<i>verschil</i>
bijdrage Amsterdam	1.511.963	1.661.154	1.661.154	0
bijdrage Zaanstad	165.936	168.823	168.823	0
overige baten		0	650	650
totaal	1.677.899	1.829.977	1.830.627	650

<i>lasten</i>	<i>Begroting 2011</i>	<i>begroting na wijziging</i>	<i>realisatie 2011</i>	<i>verschil</i>
personeelslasten	1.339.527	1.400.000	1.293.458	106.542
huisvestingslasten	121.729	150.000	138.202	11.798
ICT-kosten	93.097	60.000	60.139	-139
druk- en bindwerk	47.413	90.000	55.493	34.507
overige materiële kosten	47.386	60.000	60.150	-150
kapitaallasten	28.747	0	0	0
totaal	1.677.899	1.760.000	1.607.442	152.558

<i>resultaat</i>	<i>Begroting 2011</i>	<i>begroting na wijziging</i>	<i>realisatie 2011</i>	<i>verschil</i>
resultaat vóór mutaties in de reserves	0	69.977	223.185	153.208
mutaties reserves	0	-69.977	-69.977	0
resultaat na mutaties in de reserves	0	0	153.208	-153.208

5.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Begroting

In de kolom Begroting zijn de begrotingsbedragen 2011 opgenomen uit de oorspronkelijke begroting van 2 augustus 2010. De begroting na wijziging betreft de begroting 2011, zoals opgenomen in de Begroting 2011 (wijziging) en 2012.

Alvorens de (gewijzigde) begrotingsbedragen vast te stellen heeft de RMA - overeenkomstig hetgeen geregeld is in de gemeenschappelijke regeling - de betreffende ontwerp-begrotingen ter zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden van Amsterdam en Zaanstad. Dit heeft niet geleid tot een negatieve zienswijze.

Postgewijze toelichting

Bijdragen Amsterdam en Zaanstad

In de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat de deelnemende gemeenten voor een periode van zes jaar de jaarlijkse bijdrage aan de rekenkamer vaststellen. De bijdragen wordt jaarlijks aangepast aan de prijsontwikkeling. De betreffende bedragen zijn in het boekjaar door de rekenkamer ontvangen.

Overige baten

Onder de overige baten is een opbrengstpost van € 650 verantwoord wegens een door een projectleider van de rekenkamer verzorgd gastcollege bij de Erasmus Universiteit over het aspect rechtmatigheid bij rekenkameronderzoeken.

Personeelslasten

Onder de personeelskosten eigen formatie zijn naast de loonkosten van het vaste en tijdelijke personeel ook de kosten van de directeur/bestuurder verantwoord. Verder zijn onder de personeelslasten de kosten geboekt van externe deskundigen die zijn ingehuurd voor de wenselijk geachte specialistische ondersteuning bij het uitvoeren van diverse onderzoeken en de bedrijfsvoering. Tot slot zijn onder deze post ook de overige personeelskosten verantwoord, zoals reiskosten, opleidingskosten en kosten voor sociale activiteiten. De kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Personeelskosten eigen formatie	€ 1.225.211
Inhuur externe deskundigheid	€ 55.652
Overige personeelskosten	€ <u>12.595</u>
Totaal	€ 1.293.458

De onderuitputting ten opzichte van de begroting van € 106.542 wordt grotendeels verklaard doordat de nieuw aangetrokken medewerkers pas in de loop van tweede helft van het jaar in dienst zijn getreden. Bij de rekenkamer waren eind 2011 18 medewerkers (16,7 fte) in dienst.

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten hebben betrekking op de huur en de servicekosten van de 2^e en 4^e verdieping Frederiksplein 1. Tevens zijn onder deze post de schoonmaakkosten verantwoord.

ICT-kosten

De ICT-kosten hebben zowel betrekking op automatiseringskosten als kosten voor telecommunicatie. De betreffende faciliteiten neemt de rekenkamer grotendeels af van de gemeente Amsterdam.

Druk- en bindwerk

De werkelijke kosten zijn bijna € 35.000 lager dan begroot. In het kader van papierloos publiceren is de rekenkamer in 2011 begonnen met het plaatsen van rapporten op de website zonder deze in papiervorm te verspreiden. Als gevolg hiervan werden minder kosten gemaakt voor het opmaken, drukken, binden en verzenden.

Overige materiële kosten

Onder deze post zijn onder meer de kosten verantwoord die de gemeente Amsterdam in rekening brengt voor het voeren van de financiële administratie en ondersteuning met betrekking tot personeelszaken. Verder zijn onder deze post de accountantskosten, de kosten van contributies voor brancheorganisaties, verzekeringskosten etc. verantwoord.

Resultaat

De begroting 2011 na wijziging liet een begroot positief resultaat zien van € 69.977. Dit resultaat werd in de begroting volledig toegevoegd aan de algemene reserve. In de jaarrekening is dit geëffectueerd, waardoor de algemene reserve per 31 december 2011 een stand heeft van € 173.916.

In werkelijkheid is het resultaat € 231.185. Het verschil ten opzicht van het begrote resultaat bedraagt € 153.208. Dit bedrag is op de balans verantwoord als *Nog te bestemmen resultaat*.

5.3 Balans

<i>Activa (in €)</i>	31-12-2011	31-11-2010	<i>Passiva (in €)</i>	31-12-2011	31-12-2010
Vaste activa			Eigen Vermogen		
Materiële vaste activa	0	0	Algemene reserve	173.916	103.939
			Nog te bestemmen resultaat	153.208	0
Vlottende activa			Vaste Schulden		
Liquide middelen	323.246	0	Kapitaalschuld	0	0
Vorderingen	249.994	1.011.420	Vlottende passiva		
Overlopende activa	28.988	70.146	Bank- giroaldi	0	1.175.459
Te verrekenen met BCF	0	134.502	Overige overlopende passiva	275.104	125.429
Jaarafrekening met de gemeente	0	188.758			
totaal	602.228	1.404.826	totaal	602.228	1.404.826
			Niet uit de balans blijvende verplichtingen	321.000	407.000

5.4 Toelichting op de balans per 31 december 2011

ACTIVA

Materiële vaste activa ad € 0

De RMA heet de materiële activa, voornamelijk geactiveerde verbouwingskosten en meubilair, om niet overgenomen. In 2011 is in beperkte mate nieuw kantoormeubilair (€ 5.300) aangeschaft. Deze kosten zijn verantwoord onder Overige materiële kosten.

Liquide middelen € 323.246

Dit betreft het saldo per 31 december 2011 van de ING-bankrekening.

Vorderingen € 249.994

Dit betreffen de vorderingen op de gemeenten Amsterdam (€ 227.339) en Zaanstad (€ 22.655) vanwege in 2011 door de RMA betaalde BTW. De betreffende gemeenten kunnen de in rekening gebrachte bedragen volledig via het BTW-compensatiefonds verrekenen.

Overlopende activa € 28.988

Deze post bestaat uit de Vooruitbetaalde huur 1^e kwartaal 2012 (€ 28.091) en vooruitbetaalde kosten ICT-licenties (€ 897).

PASSIVA

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de Rekenkamer eind 2013 bestaat uit een *Algemene reserve* van €173.916 en een *Nog te bestemmen resultaat* van € 153.208.

Het verloop van de *algemene reserve* kan als volgt worden gepresenteerd.

<i>reserves</i>	<i>31-12-2010</i>	<i>toevoeging</i>	<i>onttrekking</i>	<i>31-12-2011</i>
algemene reserve	103.939	69.977	0	173.916
totaal reserves	103.939	69.977	0	173.916

In het reglement van Orde is vastgelegd dat voor het opvangen van schommelingen in de uitgaven de Rekenkamer streeft naar een reserve van maximaal 10% van de begroting. 10% van het begrote bedrag in 2012 komt naar op € 185.000.

Voor een toelichting op het *Nog te bestemmen resultaat* wordt korthedshalve verwezen naar het onderdeel Resultaatbestemming zoals is opgenomen onder *Overige gegevens van de jaarrekening*.

Overlopende passiva ad € 275.104

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

<i>omschrijving</i>	<i>31-12-2011</i>
crediteuren gemeentelijke diensten	134.861
privaatrechtelijke crediteuren	776
nog te betalen bedragen	139.467
totaal	275.104

5.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

<i>categorie /omschrijving</i>	<i>31-12-2011</i>
Huurcontracten	
De Rekenkamer Metropool Amsterdam huurt kantoorruimte op de 2 ^e en 4 ^e verdieping van het Frederiksplein 1. De huursom bedraagt € 91.000 op jaarbasis (exclusief servicekosten). Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Het huurcontract loopt tot 31 maart 2015 en de opzegtermijn is tenminste één jaar.	295.000
Vakantiedagen	
Aan de ultimo 2011 nog niet opgenomen vakantiedagen is een waarde toe te kennen.	26.000
totaal	321.000

Overig

Wachtgeldverplichtingen

De rekenkamer heeft ultimo 2011 geen WW- of andersoortige verplichtingen jegens (ex-) medewerkers vanwege het beëindigen van de werkrelatie.

Creditcards en garanties

De rekenkamer beschikt niet over creditcards en heeft geen garanties verstrekt.

5.6 Openbaarmaking topinkomens

De rekenkamer heeft geen medewerkers in dienst waarvan het inkomen boven het normbedrag van € 188.000 uitkomt. Ook zijn er geen vertrekregelingen getroffen in de periode van januari tot en met december 2011.

R m a

Overige gegevens van de jaarrekening

Resultaatbestemming

Het bestuur van de RMA heeft besloten het resterende resultaat 2011 van € 153.208 als volgt te bestemmen:

a. Toevoeging aan de algemene reserve	€	11.085
b. Toevoeging aan de reserve huisvesting	€	142.123

Toevoeging aan de algemene reserve

Door aan de algemene reserve €11.085 toe te voegen komt deze reserve uit op een bedrag van € 185.000. Dit is 10% van de begrote uitgaven 2012. In het Reglement van Orde Rekenkamer Metropool Amsterdam is vastgelegd dat voor het opvangen van schommelingen in de uitgaven voor onderzoek de rekenkamer streeft naar een reserve van maximaal 10% van de begroting. Indien in de toekomst vanwege extra onderzoeksinspanningen er een tekort ontstaat, zal dat tekort uit deze reserve worden gedekt.

Toevoeging aan de reserve huisvesting

De huidige huisvestings situatie van de rekenkamer is niet optimaal omdat deze in het pand Frederiksplein over twee niet-aansluitende verdiepingen is verdeeld (2^e en 4^e). en het aantal werkplekken tekortschiet. Om die reden wordt onderzocht hoe de huisvestings situatie kan worden verbeterd. Er wordt gekeken naar zowel de mogelijkheden binnen het huidige pand als extern. Met het verbouwen van de bestaande locatie of het inrichten van een nieuwe locatie kunnen forse bedragen gemoeid zijn. Om de (her-)inrichtings-, verbouwings- en overige daarmee samenhangende kosten met eigen middelen te kunnen realiseren is een specifieke bestemmingsreserve nodig.

R m a

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de Rekenkamer Metropool Amsterdam

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening over de periode 1 januari 2011 tot en met 31 december 2011 van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011 en de exploitatierekening over de periode 1 januari 2011 en met 31 december 2011 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens. Tevens is het bestuur verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is daarnaast verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving waaronder de gemeenschappelijke regeling zoals aan ons bevestigd met de opdrachtbevestiging d.d. 28 december 2011 en is vastgesteld door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Deze goedkeuringstolerantie is vastgesteld door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam en aan ons bevestigd met de opdrachtbevestiging d.d. 28 december 2011.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam per 31 december 2011 en van de baten en lasten over de periode 1 januari 2011 tot en met 31 december 2011 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder de gemeenschappelijke regeling.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213, lid 3d Gemeentewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 7 maart 2012

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. R. Ellermeijer RA

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
email info@rekenkamer.amsterdam.nl

